సంతాప సభ

మూలం: శ్రీమతి నందినీ శతపథి

తెనుగుసేత: భాసంగి శ్రీరాములు

సమావేశ ప్రాంగణంలోపలికి తన నెవరూ గమనించక ముందే విశ్వజిత్ బాబు ప్రవేశించి ఒకమూలనున్న స్థలములో కూర్చున్నాడు. ఆరోజున ఒరిస్సాలో ప్రఖ్యాత కళాకారునిగా పేరుపొందిన స్వర్గీయ శర్మగారికి శ్రద్ధాంజలి ఘటించే కార్యక్రమం జరుగబోతోంది. విశ్వజిత్‌కు శర్మగారితో చాలాకాలంగా సన్నిహిత సంబంధం వుంది. కాల్క్రమేణా విశ్వజిత్ తన కళాసృష్టిని జీవనోపాధిగా మలచు కోగలిగాడు. కాని శర్మ జీవితం పూర్తిగా వేరే విధంగా వుండేది. జబ్బుతో మంచం పట్టినప్పుడైనా 'నీవు కొట్టినా సరే, తిట్టినాసరే కళ వలన డబ్బు సంపాదించా లనే కోరికకు నేను తలవంచేది లేదు' అనేవాడు శర్మ విశ్వజిత్‌తో.

ఆరోజు విశ్వజిత్ మౌనంగా వుండిపోయాడు. శర్మ విచిత్రమైన, విలక్షణ మైనవ్యక్తి. తన మంచంపై పస్తుపడైనా వుంటాడు (ఉపవాసం చేయనైనా చేస్తాడు) గాని, ఇతరులను దేనినీ అడిగేవాడుకాదు. ఎవరికైనా తన కళాఖండమొకటిచ్చే టప్పుడు అతని నుండి బహుమతిగాని—కనీసం ప్రతిఫలంగాని—ఆశించేవాడు కాదు. అకారణంగా పలుమార్లు ఆకలితోనే వుండి, తరచు జబ్బుకు గురిఅవుతూండే వాడు. అప్పుడైనా సరే ఎవరినీ డబ్బు అడగడానికి ఇష్టపడే వాడుకాదు.

"ప్రభుత్వమువారు, కష్టాలలో వున్న కళాకారుల నాదుకొనేందుకు పింఛను మంజూరు చేస్తున్నారని మీకు తెలుసునా, శర్మగారూ" అని ధైర్యం చేసి విశ్వజిత్ ఒకసారి అన్నాడు. "దయచేసి మీరు ఆరకమైన పింఛనుకు దరఖాస్తు చేయండి. నేను మంత్రిగారితో మాట్లాడి, పింఛను మంజూరు చేయిస్తాను."

శర్మనవ్వేడు. ఆ నవ్వు ఇప్పటికి కూడ తన చెవులలో మారు మ్రోగు తోంది. "నీ దయకు చాలా కృతజ్ఞతలు. నన్ను కళాకారునిగా గుర్తించలేని దేశంలో మంత్రివద్దకు సహాయానికై వెళ్ళడం నాకిష్టంలేదు. నీవు మంత్రితో మాటాడుతావు. కాని నిజంగా కళాకారునికి కళారాధనలో తన జీవితం త్యాగం చేయడం (మరణించడం) చాల మంచిది కాదా ?" అన్నాడు శర్మ.

యదార్థానికి శర్మ ఏ వైద్యచికిత్సగాని, మందులు గాని పొందకనే కన్ను మూసాడు. ఈ రోజు అతనికి శ్రద్ధాంజలి ఘటించే కార్యక్రమం నిర్వహించ బడుతోంది. ఆ రోజు శర్మ నవ్విన మాదిరిగానే, ఇప్పుడు విశ్వజిత్ కూడ నవ్వాలనుకున్నాడు.

ప్రేక్షకులతో హాలంతా నిండిపోతోంది. వేదికపై శర్మగారి చిత్రపటం చిన్నదొకటి వుంచబడింది. చిత్ర పటానికి పూలదండ వేయబడివుంది. తన కళా ఖండాల ద్వారా, దేశకళాభాండాగారాన్ని నింపిన కళాకారుని పెద్ద చిత్రపటమొక టైనా కనుగొనడానికి సాధ్యపడలేదు. హాలంతా నిశ్శబ్దమావరించివుంది. ఏదో విశ్వజిత్‌కు గుర్తు వచ్చింది. సభా ప్రాంగణంలోనికి ముఖ్యమంత్రి ప్రవేశించారు. ఆ నాటి కార్యక్రమానికి ఆయన ముఖ్యఅతిథి.

పెద్దపూలదండ మంత్రిగారి కంఠాన్ని అలంకరించిన తరువాత, ఆయన కూర్చున్నారు. కరతాళ ధ్వనులతో హాలంతా మార్మ్రోగింది. కళాకారుని చిత్ర పటం, బహుశ ఇంకా కాంతి విహీనమౌతున్నట్లనిపించింది విశ్వజిత్‌కు.

"హలో" అంటూ ఇంతలో తనను ఎవరో తాకగానే విశ్వజిత్ ఉలిక్కి పడ్డాడు. కొంచెం జరిగి కవిగారికి చోటిస్తూ "కళాకారుడు శర్మ ఆత్మకు అంజలి ఘటించేందుకు ఈ రోజు ఏర్పాటైన కార్యక్రమంలో పాల్గొనేందుకు మీరు కూడ వచ్చారా ?" అని బాధగా అడిగాడు.

కవి అతని భావాల్ని అర్థం చేసుకున్నాడు. "లేదు, విశ్వజిత్‌బాబు, ఈ అట్టహాసమంతా చూడాలనుకునే నీవంటి మౌనప్రేక్షకుడినే నేనుకూడ" అన్నాడు.

వేదిక వైపు విశ్వజిత్ తన దృష్టిని నిలిపాడు. ప్రొఫెసర్ పాండే ఉపన్యాసం ప్రారంభమైంది— "వ్యక్తిగతంగా శర్మగారితో నాకు పరిచయం లేనప్పటికి, అనేక ప్రదేశాలలో అతని ప్రజ్ఞను గమనించాను. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి నన్నుపిలిచి, రాష్ట్రములోని కళాకారుల జాబితా తయారు చేయమని కోరినప్పుడు శర్మగారి పేరును కూడ సూచించాను. గతసారి అంతర్రాష్ట్ర సారస్వత సమావేశానికి ఒక వ్యాసం సమర్పించినపుడు శర్మగారి పేరును, ప్రఖ్యాతిపొందిన ఒరిస్సా రాష్ట్ర కళాకారునిగ ఉదహరించాను."

నలభైయైదు నిముషాలపాటు తాను సాధించిన విషయాలను గూర్చి ఉపన్యసించి ప్రొఫెసరు తన కుర్చీలో ఆసీనుడయ్యాడు. సభాధ్యక్షుని ఉపన్యాసానంతరము, ఇతర ప్రముఖుల ఉపన్యాసాలు అదే రీతిలో కొనసాగాయి. కోపంతో వివశుడైన విశ్వజిత్ ఉద్రేకపడ్డాడు. వేదిక నుండి అందరిని ఈడ్చివేయాలనుకున్నాడు. అతి కష్టంమీద తన మనస్సు నిగ్రహించుకొని, "మాసారా ! శర్మగారు జబ్బుతో బాధపడుతున్నపుడు ఒకసారైనా అతనిని చూడని వారు కూడ తమ ఉపన్యాసాలలో శర్మగారితో తమ సాన్నిహిత్యాన్ని గూర్చి ఢంకా బజాయించుకొంటున్నారు" అని కవిగారితో అన్నాడు.

సభాస్థలాన్ని విడిచి పెట్టాలనుకున్నాడు విశ్వజిత్. కవి అతనిని పట్టుకొని కుర్చీపై కూర్చొనేలా చేసాడు "కాస్త ఆగండి, విశ్వజిత్‌బాబు, ముఖ్య అతిథి ప్రసంగం మీరు విననేలేదు. కళకు, కళాకారులకు నిజంగా అతడు చాలా మంచి స్నేహితుడు. శర్మగారిపై అతని మేగజైన్ రేపు ప్రత్యేక సంచికను వెలువరిస్తోంది. దయతో ఆగి అత్యున్నత రాష్ట్ర కళాకారుని ఆత్మకు రాష్ట్రప్రముఖ పౌరుడర్పించే శ్రద్ధాంజలిని గమనించండి" విశ్వజిత్ కూర్చొనక తప్పలేదు.

మంత్రిగారు తన ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభించారు. శర్మగారి మరణానికి తన ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెల్పుతుండగా, అతని గొంతు జీరబోయింది. చేతిరుమాలుతో కళ్ళనద్దుకుంటూ తన ప్రసంగాన్ని కొనసాగించారు— "ఈ ప్రపంచంలో శర్మగారు లేకపోయినా, అతని కళ దేశానికి విలువైన సంపదగ శాశ్వతముగా వుంటుంది. సరియైన ఆహారం, వైద్యసదుపాయం లేక శర్మగారు మరణించారని చాలా మంది ఇప్పుడే చెప్పారు. కళాకారుల విలువను ఈ దేశం గుర్తించకపోవడమే దీనికి కారణం. రాష్ట్రములో చాలా మంది ప్రముఖులున్నప్పటికి, వారు దురదృష్టవశాత్తు, అతని మరణశయ్యకైనా ఏర్పాట్లు చేయ పూనుకోలేదు. బాధలలో వున్న కళాకారులకు, మన ప్రభుత్వం, సహాయ మందించే పథకానికి, ఏర్పాట్లు చేసింది కాని సరైన సమయంలో ఆ శాఖకు ఈ కళాకారుని గూర్చి భోగట్టా తెలియని కారణంగా ఆ పథకం ఇతనికి వర్తింప చేయబడలేదు. భోగట్టా తెలిసినట్లయిన ఆశాఖ ఇతనిని గూర్చి అన్ని వివరములు సేకరించి సహాయానికి ఏర్పాట్లు చేసి వుండేది. కాని ఈ కళాకారుని గూర్చి విషయ సేకరణకు సమయం లేకపోయింది.

"అలా అయినప్పటికి, శర్మగారి జ్ఞాపకాలను నిలిపేందుకు ఇప్పుడైనా ప్రయత్నం చేసేందుకు సమయం మించిపోలేదు. ప్రతివారు ఈ ప్రయత్నాన్ని చేయాలి. ఈ దేశంలో కళలయెడ ఎంతో ఉత్సాహాన్ని గమనించాను. ఈ రోజు ప్రారంభించబోయే ఆ స్మారక నిధికి నేను ఏబదిరూపాయలు విరాళాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను."

తక్షణమే హాలు ప్రతి మూలనుండి హర్షధ్వానాలు మారుమ్రోగాయి. తరువాత సభాధ్యక్షుడు లేచి తన ఉపన్యాసములో కళాకారునితో, తనకుగల వ్యక్తిగత సంబంధాన్ని గూర్చి వివరించాడు.

విశ్వజిత్, కవిగారితో బయటకు వెళ్ళాడు. చాలా సేపటి వరకు వారిద్దరిలో ఏ ఒక్కరూ ఒక్కమాటైనా మాటాడలేకపోయారు.

"సరే, ఇంతమంది మీవంటి ప్రముఖులుండి, ప్రభుత్వంనుండి శర్మగారికి ఏ యేర్పాటు చేయలేకపోయారా ! కనీసం ఈ విషయం ఒకసారి మీరైనా ముఖ్యమంత్రికి చెప్పివుండవలసింది గదా" అని విశ్వజిత్ కొన్ని క్షణాల తర్వాత అన్నాడు. బరువెక్కిన హృదయంతో కవిగారు ఆ మాటలకు అంవోకగా నవ్వారు. "మంత్రిగారి ఉపన్యాసం మిమ్ములను చాల ప్రభావితులను చేసిందని నమ్ముతున్నాను. కాని ఇదే అతని ప్రత్యేకత. మేమంతా అతనివద్దకు వెళ్ళాము. నాతోపాటు ఇద్దరు సారస్వత ప్రముఖులుకూడా వున్నారు. సుదీర్ఘమైన మూడు గంటల కాలం ఈ మంత్రిగారింటి వద్ద వేచివున్నాము. అప్పటికే మేము వర్షములో బాగా తడిసిపోయాము. అయినా అతని ఎదుటకు వెళ్ళడానికే మాకు అవకాశం దొరకలేదు. ఇంటిలోనుండి ఒక సందేశం మాత్రం మాకు పంపబడింది. "వారి కోరికను పరిశీలిస్తున్నాను. ఇక వారు వెళ్ళవచ్చును."

"మేము కొద్దిసేపు ఒకరి మొఖాలొకరు చూసుకున్నాము. బాధతోను, అవమానంతోను అక్కడనుండి కదిలాము."

విశ్వజిత్ దీనిని విని గాఢంగా నిట్టూర్చాడు. "నిజానికి మంత్రి మొదలు వర్తకుని వరకు గల యీ పెద్దమనుషులు,కళను ఏ విధముగా అర్థము చేసుకొన్నదీ ఎంత చక్కగా ప్రదర్శించారు ! ఈ దేశానికిక నరకమే శరణ్యం"

"అదైనా ఆహ్వానించదగ్గదే" అంటూ ప్రజలగుంపులో కలిసిపోయేరు కవిగారు. □

ఉచితం ఉచితం ఉచితం

తెల్లమచ్చలు

ఏ రకం తెల్లమచ్చలైనాసరే వాని రంగు మరియు ఎర్రమచ్చలు రంగు మా ప్రఖ్యాత ఔషధం

"డాగ్ వినాశక్"

వాడినయెడల మూడు దినములలో మారును. అటుపైన మామూలు చర్మం వలెనుండిపోవును. ప్రచారం కొరకు ఒక సీసామందు ఉచితంగా పంపెదము. వెంటనే వ్రాయండి.

ADDRESS

SAMAJ KALYAN (R.L-15)
P. O. Katri Sarai (GAYA)
Pin 805105